

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 243. — STEV. 243.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 16, 1929. — SREDA, 16. OKTOBRA 1929.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVI.

ZA SPLOŠNO ORGANIZIRANJE DELAVCEV NA JUGU

AMERIŠKA DELAVSKA FEDERACIJA BO POSVETILA VSE SVOJE SILE TEJ NUJNI IN POTREBNI NALOGI

Po mnenju predsednika Greena bi moral zvezni senat preiskati nezgodne razmere, ki vladajo po tekstilnih okrajih. — Po pretekli tridesetih dneh se bo vršila konferenca unijskih uradnikov, in pri tej prilikih bodo sestavili podrobnejši načrt.

TORONTO, Kanada, 15. oktobra. — Ves današnji dan konvencije Ameriške Delavske Federacije je bil posvečen delavski situaciji v južnih državah.

Predsednik William Green je z ostromi besedami kritiziral politiko tekstilnih baronov ter označil razmere, v katerih žive tamošnji delavci, kot nesenzorne.

Odločno je kritiziral zvezni senat, ker ni hotel uvesti preiskave glede masakra v Marionu.

Konvencija je soglasno in z velikim odobravljajem sprejela revolucijo, ki določa, naj se Ameriška Federacija takoj temeljito loti organiziranja tekstilnih delavcev po vseh južnih državah.

V teku tridesetih dneh se bo vršila konferenca unijskih uradnikov, ki bodo izdelali podrobne načrte.

Uvedena bo tudi kampanja za zbiranje velike vso-te denarja, ki naj služi v ta namen.

Predsednik United Textile Workers Thomas MacMahon je izjavil, da gredo tekstilni baroni do skrajnosti, in če Delavska Federacija takoj ne nastopi, bo najbrž prepozno.

Najslabše je Elisabethton in Marion, kjer so zvabili kapitalisti delavcev nazaj na delo pod napakanimi pretvezami.

Kakor hitro so se delavci vrnili, so začeli gospodarji kršiti sklenjene pogodbe.

Za organiziranje južnih delavcev je potrebnih najmanj milijon dolarjev. Zastopniki nekaterih unij so že obljubili v ta namen večje vsote.

MACDONALD SE JE POSLOVIL OD ZDR. DRŽAV

Angleški ministr. predsednik MacDonald je danes odpotoval v Kanado, odkoder se bo vrnil v Anglijo.

NIAGARA FALLS, N. Y., 15. oktobra. — Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald se je poslovil danes od Združenih držav ter se pripravlja na odhod v Kanado. Seboj bo ponese prepričanje, da ni bila njegova misija brezuspešna.

Ministrski predsednik bo zapustil tla druženih držav ob poleti popoldne. Do te ure je bil gost newyorské državne rezervacijske komisije. Kakor hitro pa je stopil na kanadska tla, so ga sprejeli kanadski uradniki ter ga pogostili.

Zatem se je odpeljal v Toronto, kjer bo ostal le kratek čas. Predno je zapustil ameriška tla, je rekel:

— Započuščam Združeno državo z globokim občutovanjem v svojem srcu. Nikdar ne bom pozabil prisravnega sprejema, katerega sem bil deležen.

BOJI MED RUSI IN KITAJCI

V reki Sungari je utonilo petsto Kitajcev. — Izgubo bile na obeh straneh tako velike.

HARBIN, Mandžurija, 15. oktobra. — Zadnji petek se je završila bitka med ruski in kitajskimi četami pri Lahasusu. Izgube so bile na obeh straneh zelo velike in tudi mesto je bilo deloma požgano.

Boj se je vršil na kopnem in na reki. Nekako petsto kitajskih vojakov je utonilo v reki Sungari. Trije sovjetski kanonski čolni so bili istotno potopljeni.

Borba je trajala deset ur.

Del mesta je zgorel in vse komunikacije so bile pretrgnate.

Kitajsko vojaštvo se koncentriira zdaj krog Fučina na južnem begu reke Sungari ter čaka očenj. ki vključujejo tudi infanteiro iz Kirina.

Pri napadu na Lahasusu so imeli Rusi sedem kanonskih čolnov in štirinajstih aeroplakov. Rusi so pod krijetim artillerije izkrcali svoje mornarske vojake. Nekako petsto ruskih belih gardistov je došlo v Fučin, iz Evrope. Njih namen je očitati kitajsko posadko, ki je zelo slaba ter ne more premagati ruskih čet v bližini.

—

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

ARETACIJA ZNANEGA SLEPARJA

Podjeten slepar se je poslužil imena governerja Roosevelt, da opehari draguljarja za dva prstana. — Storilec je bil že prej kaznovan.

Slepar, ki se je na spretan način poslužil imena governerja Franklin D. Roosevelt ter njegovega naslova na izločni 65. cesti v New Yorku je osleparil nekega draguljarja na Peti Avenue za dva dematna prstana, vredna \$1550 dne 19. septembra. V pondeljek so sleparja aretirali v hotelu Ennis na izločni 42. cesti in pridržan je bil v Bellevue bolnici. Preti mu domirna ječa na temelju Baumes postave.

Mož ki je v resnem stanju vsled iztradianja in alkoholizma, je Dick Richards, s številnimi drugimi imeni, star 54 let, ter je znan policijci od leta 1890, ko je bil se zelo mlad clovek.

Noseč dobro obleko ter z zlatom okovano palico, je prisel Richards v prodajalno ter se predstavil kot član hile governerja Roosevelt. Povzdrivil ga je prodajalec Patterson. Richards si je izbral za governerja dva prstana ter ukazal, naj jih pošljejo v stanovanje governerja, v odobrenje. Nato pa se je završila običajna serija pomot in konečno je postal jasno, da je bila izvršena zopet nova sieparija.

Po aretaciji so našli detektivi v žepih Richardsa zastavne listke, ki so kazali, da je zastavljen v prstan za \$275, drugega pa za \$200.

Policijski rekordi kažejo, da je bil Richards obojen že štirikrat v državi New York in da je ponaredil podpis Thomas Mott Osborna. Vsled tega spada v razred zločincev, katere zapro vsled Baumesove postave za vedno.

PRITTWITZ POGOŠČEN V PARIZU

PARIZ, Francija, 15. oktobra. — Pri obedu, ki je bil prirejen na čast nemškega poslanika Prittwitza v Parizu, je sprožil nemški poslanik v Združenih državah tudi idejo, da bi Združene države lahko pomagale pri zbljanju med Francozi in

KRIZA NA MADŽARSKEM

Pogovor s predsednikom Masarykom je povzročil zadrege med Madžarsko in čehoslovaško republiko.

BEERLIN, Nemčija, 15. oktobra. Za možno posledico sporov, ki je nastal med čehoslovaško republiko in Madžarsko, smatrajo predsedniško krizo na Čehoslovaškem.

Spor je pričel ko so Madžari trdili, da je predsednik Tomáš Masaryk rekel nekemu vodilnemu madžarskemu diplomatu, da je pripravljen razpravljati o reviziji vojne trianonske pogodbe. Namen teh pogajanj bi bil vrniti madžarski one slovaške okraje, v katerih je več kot petdeset odstotkov Madžarov.

Čehoslovaško napoloficijsko čaščenje je takoj zanikalo ta poročila, nakar je madžarsko časopisje odvrnilo z objavljenjem izjave, katero je dal Masaryk onemu madžarskemu diplomatu.

Tozadevna izjava izraža nazore, ki so v prilog reviziji trianonske pogodbe ter je podnetila spor, ki je nastal v domači deželi. Kot znameno, da je bila Slovaška prej del madžarskega kraljestva ter se še danes bolj nagiblje k Madžarski kot pa k Čehoslovaški.

MACDONALD SE JE ZAHVA LIL ŽUPANU WALKERU

Predno je zapustil Združene države, je poslal ministrski predsednik MacDonald pismo županu Walkeru, v katerem se je zahvalil njemu in mestu za sprejem, katerega sta bila deležna on in njegova hčerka Ishbel. Pismo se glasi:

Moj dragi gospod župan:

Želim izraziti vam in potom vas prebivalstvu New Yorka svojo srčno Zahvalo za sprejem, katerega ste mi priredili. Moja hčerka in jaz odhajava z lepimi spomini na obisk in na vašo velikodušno gostoljubnost.

Vaš MacDonald.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ANGLEŠKI MIN. PREDSEĐNIK MACDONALD

Ko je došel v New York, mu je priredilo mesto svečan sprejem. Poleg njega je bil komesar Whalen.

PRODAJALCA IN KUPCA ZADENE KAZEN

Sodnik v Kentuckyju je povedal zvezni veliki potroti, da se kupci istotno izpostavijo kazni radi kršenja suhaške postave.

LOUISVILLE, Ky., 15. oktobra. — Kupci žganja so izpostavljeni obtožbam pod sedanjimi prohibicijimi postavami, — je povedal zvezni sodnik Charles Dawson veliki potroti, ki je bila sestavljena v njegovem sodišču včeraj.

Ne čutite se oviranem radi strahu, da boste delali zaprte vratne, — je rekel sodnik. — Dali nam niso niti malo pomoči pri zasedovanju služne.

Niti en kupec žganja, razven ovaduhov ni nudil pomoči pri zasedovanju nekega butlegarja v zalednjem okraju Kentuckyja tekom štirih let, odkar je bil sodnik Dawson. Na drugi strani pa bode ljudje, ki govorijo o "mojem butlegarju" druge krijo postavo potom prodajo alkoholčnih pičaj.

Hočem se poslužiti te prilike, do popravljiv vtič, ki je videti splošen, da nobene postave proti posamezniku, ki kupuje pičajo, — je rekel sodnik Dawson.

Nesporazum je najbrž nastal vsled velike publicitete, katero so nudili neki novejsi odločitvi okrožnega sodišča za drugi okraj.

Nisem čital onega mnenja, vendar pa se mi zdi, da je sodišče v resnici odločilo, da ni oni, ki kupi pičajo, szcarotnik prodajalca v toliko, da bi bil kriv v tolki meri kot prodajalec na temelju zvezne postave.

NEMŠKI POSLANIK NA IRSKEM

DUBLIN, Nemčija, 15. oktobra. — Istočasno s predložitvijo poverilnih listin kot irski poslanik v Berlinu, je bil tudi nemški generalni konzul v Dublinu, dr. George von Dehn, povisan na mesto poslanika na Irskem.

Istemu ravnjanju bo sledila tudi Francija, ko bo dvignila Alfrida Blanche generalnega konzula v Dublinu, do čina poslanika na Irskem.

—

VELIKA NESREČA

V ITALIJ

PAVIA, Italija, 15. oktobra. —

Sledovi pragozdovinske vasi na koleh so bili razkriti včeraj tokom delnega osušenja jezera Redro za zgraditev hidro-električnih naprav. Med koli so našli drogoceno posodo in keramične predmete.

Razkritje stavb na koleh je bilo izvršenih ob jezerih severne Italije že leta 1880. Večino teh domovnjaj so pripisovali Kameniti dobi.

(Tudi na ljubljanskem barju so našli ostanke takih bivališč in ti ostanki so sedaj shranjeni v ljubljanskem muzeju).

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledenem ceniku:

v Jugoslavijo	v Italijo
Din. 500 \$ 8.30	Lir. 100 \$ 5.75
" 1,000 \$ 18.40	" 200 \$ 11.50
" 2,500 \$ 45.75	" 500 \$ 16.80
" 5,000 \$ 90.50	" 1000 \$ 27.40
" 10,000 \$ 180.00	" 1000 \$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim sosedem v starem kraju v stanu znati pristojbino za takša izplačila od 5% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Ze izplačilo večjih zneskov kot goraj navedene, bodim v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprijem s nam sporazumete glede nadine nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V SVEN DO TREH TEHNIK
NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS
PRISTOJLINO 75a

SAKSER STATE BANK

CORTLANDT STREET,
Telephone: Barclay 0590
NEW YORK, N. Y.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov. Dopisi brez podpisu in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati posiljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitrejje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3878

NOVO RAZDOBJE SVETOVNE ZGODOVINE

Teden, ki se je začel dne 7. oktobra in se končal dne 14. oktobra 1929, je bil nadvse značilen.

Kaj lahko se zgodi, da bo ta teden otvoril novo razdobje v svetovni zgodovini.

Na vsak način pa predstavlja obratno točko dveh narodov, Zdrženih držav in Anglije.

Angleški delavski ministrski predsednik J. Ramsay MacDonald je osebno obiskal predsednika Hooverja ter se prijateljsko pogovoril z njim o perečih političnih vprašanjih.

Posledica tega pogovora je bila, da so izginili vsi dvojni in vse bojazni, ki so prevladovale do zadnjega časa med obema dečkama.

Ministrski predsednik MacDonald in predsednik Hoover sta novo razmerje, ki je zavladalo med obema narodoma, označila s skupno izjavo:

— V novem, močnejšem zmislu izjavljata obe vladi, ne le, da ni niti misliti na kako vojno med obema državama, pač pa tudi, da na narodno politiko ne more več vplivati nezaupanje, nastalo iz dvema in bojazni, ki je bila pred mirovno pogodbo upravičena.

Ce bi bila to edina posledica pogovorov obeh držav, bi ji bilo treba pripisati veliko zgodovinsko važnost.

Toda pogovori obeh načelnikov so velike važnosti tudi v širšem zmislu.

S to izjavo sta obe deželi javno stopili na čelo gibanja, kojega cilj je uveljaviti svetovni mir.

Načelniku obeh držav sta se borila ramo ob rami za uvedbo novega razdobia v svetovni politiki.

Dala sta vzgled, kateremu naj sledi vse druge dežele.

Vsi narodi hrepene po trajnem miru, toda cilj je še precej daleč.

Ali bodo sledile vse ostale države vzgledu Zdrženih držav in Anglije?

Ali bo na konferenci petih sil dosežen sporazum glede razoroževanja na morju?

Nihče ne more dvomiti o poštenih namenih MacDonalda in Hooverja.

Oba se tudi zavedata dejstva, da segajo v problem omejitve oboroževanj tudi druga vprašanja, ki naprimer za Zdržene države niso enakega pomena.

Pri raznih narodih vlada še vedno nezaupanje, in nekateri še vedno ne morejo preeniti v pravi luči poštenih namenov Hooverja in MacDonalda.

Nekateri diplomati, ki še vedno ne morejo razumeti zahteve in potreb modernega časa, zlokobno domnevajo, da sta imela MacDonald in Hoover zahrbne namene in da sta v Washingtonu kovala vsakovrstne zarote.

Nočajo ali ne morejo razumeti, da sta Hoover in MacDonald prežeta s trdnim voljom, da s sodelovanjem vseh ostalih narodov pribavita svetu trajen mir.

Ministrski predsednik MacDonald je vendar dosti jasno povedal:

— To se ni zgodilo v namenu, da Anglija in Amerika odtujimo od ostalega sveta, pač pa da s sodelovanjem vseh narodov zajamčimo svetu trajen mir.

Ves svet upa, da se bo na prihodnji konferenci v Lodou posrečilo doseči soglasje ter ustaviti blazno tekmovanje v oboroževanju.

Če se bo to posrečilo, je sestanek angleškega ministrskega predsednika in ameriškega predsednika res otvoril začetek novega razdobia svetovne zgodovine.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Iz Slovenije.

Dober plen celjske policije.

26. septembra je napravila celjska policija po daljšem presledku zopet prav dober lov. Policijski nadzorniki Verčkovnik in višji stražnik Pipan sta pregledoval posamezna celjska gostilniška in hotelska prenočišča. V hotelu Josipa Žumra v Gospoški ulici 2 sta naleteli na nekega mlajšega moškega, ki se jima je zdel že po prijavnici sumljiv. V sobi št. 5 sta ga varnostna organa prebudili iz sladkega sna in ga vprašali, kdo je in odkod. Pa je dejal, da se piše Joško Smit, da je trgovski zastopnik itd. Ker pa je policija prejela isto popoldne ved ovdaj gleda nekega 20-letnega bivšega trgovskega pomočnika, rodom iz Kroke, ki je oslepar več trgovcev v Celju, Ljubljani, Novem mestu, Mariboru in ne ve se kje, je fant po kratkem tajenju moral priznati svoje pravo ime Peter Smrek, ker so našli pri njem neko pooblastilo na to ime.

Na policiji so nekoliko preiskali njegovo vest in ugotovili čedno vrsto večjih, in manjših grehov.

Smrekar je bil do 27. junija t. l. zaposten kot trgovski pomočnik v trgovki Marije Kedlove v Zavodnji pri Celju. Že tedaj je sunil svojemu tovariju Vilku Gračnerju 500 Din vreden kratek zimski suknjič. Ko je izstopil iz službe pri Kedlove, je odšel v Zagreb in začel prodajati na neko razno milo. Pa ni imel sreče ne talentov za to branžo trgovine. Vrnil se je pred par dnevi v Celje in izvabil s pojarenjimi pismi od nekega celjskega trgovca 800 Din na račun trgovke Kedlove od trgovca Kudisi v Gaberju v isti namen 300 Din. Škofa 800 Din, od trdive Hedžet & Koritnik 500 Din, v Mariboru od trdive Martini & Strauss 400 Din. V Novem mestu od neke izdelovalnice perila 400 Din. Drugih sleparij se niso mogli ugotoviti. Pri njem so našli tudi dve ponarejeni pismi Kedlove za nekega trgovca na Kralja Petra cesti v Celju, ki ga je nameraval olajšati za 550 Din. Preiskavo nadaljujejo.

Težavno zasedovanje vlomilcev v Kozarjah.

Preiskava v zadevi vellkega vloema v Kušarjevo trgovino in gostilni v Kozarjah doslej še ni pridena. Razburjenje domačih in tamnošči okolice se še ni poleglo. Kušarjevi so ugotovili, da so neznani vloimlici obiskali tekom tudi kleti in ne samo trgovino ter gostilno. Iz kleti so spravili veliko železno posodo "balon", ki pa je bil prazen. Poskušali so se tudi okrog sodov, ki jih pa niso načeli, ker so bili takrat že siti vseh moščin likerjev. Oskodovanja trgovca je moral načeti tekom dne od večertrgovcev iz Ljubljane velike münzne blaga, da lahko zadosti potrebam svojih odjemalcev.

Orožniki z Brezovice so si določne še enkrat ogledali vse podrobnosti, preiskali pa so tudi vso okolico. Niso pa mogli najti nikakih novih sledov. Na vsak način so odšli vloimlici z vozovi po Tržaški cesti do Kanca in proti proti do mesta, kjer se je našlo ukradenoto marto kolo. Od tam zoper vodi sled enega kolesa po poljski poti, dočim se druga zgubila v pokoseni travni. Zasluga pri sleditvi gre dobro dresiranemu policijskemu psu, ki je vodil gospodarja kriminalne-

nega uradnika Podobnika globoko v Mestni log. Pes je sledil dobrin šest ur. Kam pa so krenili sledovi ob vodi in močvirju, je še zagonetka.

Sprva se je menilo, da bi prišli kot vičmici na vsak način v postevi stražnik. Pozneje pa se je to mnenje popolnoma revidiralo. Odločalo je zlasti dejstvo, da so v izplenjeni trgovini našli rokavice, ki so jih vloimlici prikrojili na trgovini se nahajajočih novih nogavic. Detektivi pa se je vendar polepoščili dobiti par odtisov prstov, ki so jih puštili svedrovci na steklenicah piva, razmetanih na kraju, kjer so imeli skrit voz. Ker deljeta ljubljanska policija in pa orožniška stanica na Brezovici roko v roki, je navzicle trenutno izredno zamotanemu položaju vendarje pričakovati, da bodo drzni storilci že v kratkem razkrivani.

Tragična smrt graščinskega lovarja.

Na tragičen način je končal svoje življenje gozdnari paznik Galileto na graščini v Lembergu pri Dobrni. Pavel Podlipnik, rodom iz Rateč na Gorenjskem. Doslej se še ni popolnoma točno moglo ugotoviti, na kak način se je Podlipnik posneščil. Obstajata dve verziji. Po prvi se je Podlipnik podal s svojim psom na sprechod po graščinskem gozdu, ker so vsi sošedje vedeli, da se je fantu po skoro enoletnem čakanju uresničila želja, da bo sprejet kot godbenik opere v Ljubljani in da je nameraval ta dan tudi odpotovati na to mesto.

Kovač je dovršil nekaj razredov realke in ker je bil strastno vnet za godbo, je stopil v vojaško godbo šolo v Vršcu, ki je dovršil z najboljšim uspehom. Pri vojaški godbi je služboval v Negotinu, Veliki Kikindi in Beogradu. Med vojaškim službovanjem se je nalezel malario in ta bolezni, ki ga je nudo mučila, je najbrž tudi bila na mestu mrtve.

Druga verzija pa opisuje nesrečni dogodek popolnoma drugače. Baje je Podlipnik na svojem službenem obhodu po graščinskem gozdu sedel na stor nekega posebnega drevesa, kjer si je hotel nekako odpočeti. S seboj je imel lovskog psa. Med počitkom je Podlipnik zadremal. Naslonil se je z gornjim delom telesa na puščino na bito cev, opirajoč se na obe roki. Pes pa je postal na neko stvar pozoren in je skušal svojega gospodarja zbuditi na ta način, da ga je praskal s taco po nogi. Pri tem je pa nesrečno sprožil petelinu v levo stran in mu prestrelil srce, čemer je sledila seveda takojšnja smrt.

Zagonetna smrt železničarja.

Ko je šel progovni obhodnik Zupančič iz Kresnic iz kolodvora v Lazah v smeri proti Zalogu na službenem pot, se je obistnila. Pretekli dne se oglasili v trgovini Rapel v Škofji Križu neki mladenec. Plačal se razum s sumljivim tisočakom, ki je bil na las podoben bankovcu. Ko je bil ukrajhen pri Pavlijevih. Ko so orodniki pokazali bankovec trgovcu, ga je ta takoj spoznal za svoga.

"Odokd imate ta tisočak?" — so vprašali orodniki osumljenega mladenca. "Dobil sem" ga kot zasluzek v turnski grashčini", — je odgovoril osumljeni Franc Korbar iz Moravč.

"Plačali so mi ga v gradu, da mi ga je Šinkovec na račun drian. Ki sem jih delal tam v letosnjem letu".

Orožniki niso verjeli in so vzel osumljence v svojo sredo, nakar

"Pepca, poglej v drvarnico, če ni morda Korel zalejal, ker ga ni toliko casa". Je naročila Jančarjeva mati svoji hčerki. Če je prišel Karel Kasno iz službe, je običajno legal kar v drvarnici, kjer je imel napravljeno svoje skromno ležišče. A ležišče je bilo, prazno in nedokajneno.

Pri Jančarjevih je preteklo nekaj trenutkov negotovosti. Ker se Karel ni vrnil, se je opravila sestra, da stopi na kolodvor. Baš tedaj pa se je srečala na pragu s selom, ki je prinesel žalostno obvestilo: "Vašega brata je raztrgal vlak". Vsi so se stresli ob grozni novici v obupnem placi.

Nesrečna družina stanuje v Lahabu pri trgovcu Filiju Pokrovču. Jančarjeva mati je 80-letna vdova po mizarskem mojstru. Ponosrečeni Karel je bil nad vsa dober sin.

Samorom mladenca.

Na Lakah si je vzel življenje 23-letni Fric Kovač, sin trgovke Marije Kovačeve. Žalostna smrt mladenca je bila posebno pretresljiva zaradi tega, ker so vsi sošedje vedeli, da se je fantu po skoro enoletnem čakanju uresničila želja, da bo sprejet kot godbenik opere v Ljubljani in da je nameraval ta dan tudi odpotovati na to mesto.

Kovač je dovršil nekaj razredov realke in ker je bil strastno vnet za godbo, je stopil v vojaško godbo šolo v Vršcu, ki je dovršil z najboljšim uspehom. Pri vojaški godbi je služboval v Negotinu, Veliki Kikindi in Beogradu. Med vojaškim službovanjem se je nalezel malario in ta bolezni, ki ga je nudo mučila, je najbrž tudi bila na mestu mrtve.

Deček nosi dolg črn kaftan in čepico, zvanje strojmel, pod katero nosi manjšo žametasto čepico za slušaj, da hoče sneti strojmel, kajti rabin ne sme sedeti gologlav.

Okrog mladega rabina se sučijo vedno pobožni židje, ki popijo in pojedajo vse, česar se deček dotakne, kajti ostanki jestiv in pijač imajo baje čudodelno zdravilno moč. Čim porine rabin posodo od sebe, plenejo vsi nanjo, sežejo po mesu in sočivju ter si namažejo oblike. Med rabinovimi privržencimi so tudi sivolasi starci, ki dečka spozljivo poslušajo, misleč, da je podedoval čudešno moč od prednikov. Dan za dan prihajajo k njemu matere z otroci, da jih blažišči ali pa jim da čudodelno lekarstvo.

Ta opis je zadostoval orožnikom. Njihova domneva, da bo tat spravil denar najbrže kje v okolici v promet, se je obistnila. Pretekli dne se oglasili v trgovini Rapel v Škofji Križu neki mladenec. Plačal se razum s sumljivim tisočakom, ki je bil na las podoben bankovcu. Ko je bil ukrajhen pri Pavlijevih. Ko so orodniki pokazali bankovec trgovcu, ga je ta takoj spoznal za svoga.

Doma je Korbar izročil orožnemu komu se še 800 Din denarja. Ta denar je imel shranjen v jaslini v hlevu.

Ostali denar je Korbar deloma zapravil, nekaj pa ga je dal na račun, da Šinkovec na račun drian. Ki sem jih delal tam v letosnjem letu".

Orožniki niso verjeli in so vzel osumljence v svojo sredo, nakar

USTRELILA JE BRATA PO TEM PA SPREGOVORILA

V Brtoklynu je umrla osemdesetletna starka, ki je živel v velikem pomanjkanju.

Po njeni smrti so nasli v njenem stanovanju petstotisoč dolarjev.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GEORGES SIM:

TRIJE V KUPEJU

Vlak 133 je imel en poljski in v magazinu so se pomegile pred štiri nemške vagonje. Na enem zadnjih je bil letak "Kovno-Riga". Stopil sem v ta vagon. Okna hodnik v prvem kupeju so bila zastrita. Izrabljen zrak je puhal vame. V kupeju je spala celo družino raztegnjenimi nogami.

Druži kupe — "Rezervirano" — je bil še prazen, toda zaklenjen. Tretji skoraj prazen. V koton se je nekdo skril za razgrnjenim časopisom, ki je tresel pri mojem vstopcu. Za listom sem videl oko, mlad obraz. Sedel sem. Na kolodovru je bilo hladno, v vagonu pa so parna vročina. Okno so zastirale ledene rože. Kurjave ni bilo mogoče premakniti.

Vse to ni važno. Toda površne stvari so mi ostale v spominu. Med tem sem držal pipi.

Znamenje za odhod. Zapiranje vrat. Hotel sem odpreti okno, ko se je prikazali skozi vrata moška glava. Razjezel sem se. Hotel sem nam red leči. Mož bo gotovo sedel na mojo klop!

Tako se je zgodilo. Ko je mož vstopil, se je vlak premaknil. Mož je prinesel s seboj mokromreži dlni, ki se je takoj zmešal s toplim zrakom.

Bil je visok, težak, širok, s slabimi zobovjem, v temni obleki. Imel je črno brado. Trdi klobuk na njegovih glavah je bil premajhen.

Položil je svojo prtljago v mrežo ter sedel. Na desni roki — grdi, na kraktimi prsti — je imel pečatni prstan. Takih prstanov ne morem videti.

Vlak je hotel dalje. Časopis je zakrival drugega sotopnika. Ko pa je bil obrnil list, sem opazil, da je mladenič pogledal novega sotopnika. Mladenič je imel približno pet in dvajset let. Imel je dolge, nazaj potesane, valovite lase. Njegov obraz je bil bleđ in nervozan. Ne vem, zakaj sem moral pogledati njegove dečije. Misili sem, da so črni, ponoseni. Nikakor. Popolnoma novi so bili.

Časopis je gotovo že davno prečital, vendar ga je držal pred obrazenom. Skušal sem čitati. Toda slike

TONIKA-ODVAJALNA RAZLOČUJOČA OD LJUDI

Razločljivi ljudje vedo, da je ta zdravila so zanesljiva, ki so napravljena iz najboljših snovi znanih zdravniških znanosti. In to, kar je napravilo.

TRINERJEVO GRENKO VINO popularno: njega vsebina popolnoma odgovarja tem potrebam. Kasarka, podophyllin in druga zdravilna zelišča, očistijo želodec in creva, diastat, malt povsprej prebavo. Kalif, rudeče vino ojača ves sistem. Vsak dan novi možje in žene spoznajo vrednost te prijaznej tonike. V vseh lekarnah. Vzorec zastonj od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KUPON ZA BREZPLAČNI VZOREC Dept. 72

Ime _____
Ulica _____
Mesto, država _____

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošljali

2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Grozje!

Kakor zadnjih deset let, tako tudi letos prodajan GROZDJE VSEH VRST na drobno in na debelo ali celo karo, direktno iz vinograda. — Blago Izvrstno in cene zmerne.

BURKELEY PRODUCE CO.
1738 Pike St., Pittsburgh, Pa.
— Leo Skoda, Mgr. —
Tel: Atlantic 3866, Telefon na domu: Clairton 585.

Fašisti in narodno edinstvo.

Beograjski "Trgovinski Glasbenik" objavlja izpod peresa svojega urednika in bivšega narodnega poslanca iz Črne gore Jovana Djonarića naslednji zanimivi članek:

Zdi se, kakor da naši italijanski tovarisi nimajo drugega posla, kadar se bavijo z vprašanjem Jugoslavije. Vse, kar se pri nas prijeti ali pa že, da bi se pri nas dogodilo, je predmet njihovih obširnih razprav. Te dni se "Il Popolo di Trieste", glavno glasilo fašistične stranke v Trstu, bavi z vprašanjem Črne gore in njenega ujedinjenja s Srbijo in Jugoslavijo. Naravno je, da je ta fašistični list izkoristil to priliko, da očrni Srbijo in njen "perfido" politiko do bratske in zavezniške Črne gore. List pretaka solze za črnogorsko državo, kakor da bi objokoval razpad Jugoslavije.

Morda je res, da so Italijani iskreno občivali prestane sumostne črnogorske države. Črna gora je postal gospodarska domena Italije. Italijansko gospodarsko prodiranje na Balkan se je prileglo preko Črne gore, preko katere naj bi se nadaljevalo v Albanijo in v osrčje Balkana. Z združitvijo Črne gore s Srbijo in z ustavonovitvijo Jugoslavije so bili ti načrti preprečeni. Odtod te zaksnele solze za "siroto Črno goro"...

Lokomotiva je začrnila. V vlak so stopili možje s svojim tovorom: En sam pogled je zadostoval: njeni prijeli mladežni potnik. Ste zadovoljni? Kaj?

Počakal sem mu luč, ki se bliža iz daljave in razsvetljevala množiče, ki so vlekli nekaj dolgega in ozkega. Čudno me je gledal. Prvič sem mu pogledal surovo v oči. Čudil sem se njihovi topoti. Na njegovi prtljagi sem opazil tablico: Maks Driot — Jajca, maslo, sir.

Aretiral ga bo...

Brez premišljevanja sem prišel do tega. Bil sem preverjen, da je bradati mož civilni kriminalist, ki bo prijel mladežni potnika.

Ta mirna sigurnost in moč, ta vrednost!

Na mejo smo prišli z malo znamo. Bradati mož je izstopil. Ko sem bil sam, sem pobral mladenič časopis. In čital sem:

"Gospod Leon, ravnatelj največje tukajšnje banke, je odkril tajno, že mesece trajajoči golujfijo. Njegov nameščenec Julian Massart je zginal. Oblasti so mu na sledi." Pozabili so vzeti mladeničevu prtljago iz kupeja. Rjava, usnjata torba je imela srebrni začetnici J. M.

Na mejo smo prišli z malo znamo. Bradati mož je izstopil. Ko sem bil sam, sem pobral mladenič časopis. In čital sem:

Nebrano in ne zamerimo Jim, da plakajo in da se pritožujejo. Vendar nam nam dopuste, da jih vprašamo, zakaj ne opakujemo nujne napolske kraljevine in zakaj se radujemo nad ujedinjenjem Italije.

Kolikor nam je znano, je bila napolska kraljevina združena s kraljevino Italijo nasilnim potom. Čeprav Rim je bil nasiloma združen in postal središče nove države, je vendar se tako Napoilitarici kakor Rimljani Italijani.

S momenti, ko je narodna zavest e potrebi skupne države dokaj motna in nedoločena. Ta primer se je pripeljal tudi v dobi ujedinjenje Italije. All pa zato dares kompada na meseči da bi plakal nad ruševinami mnogoštavnih držav in držav zaradi razpad Jugoslavije. Pogumno in pametni gorjanči so sami sklenili in izvedli ujedinjenje. Sami so ga kasneje branili, ko je skupina ljudi na pobudo iz Italije v svoji zaslepljenosti skušala s silo delati na razpad Jugoslavije.

Drugi, ki je umrl na poti v bolnišnico, je prišel, ko so ga našli ljudje, se k zavesti in povedal, da je sposnal v napadalcih nekega Schererja. Orožniki so začeli poizvedovati po njem in so dognali, da sta napadla dvojico Schererja in njegov brat. Oba sta napad pričaznila in povedala, da je bil pri napadu sodeloval neki Švicar, ki jo je pa takoj po zločinu pobrisal čez mejo.

Napadalci so svoji žrtvi izropali, ukradeni kolesa pa so skusali prodati v neki gostilni, kjer ju je zajela roka pravice.

PO 30 CENTOV FUNT

plačam za prve vrste želod. Kdor ga ima, naj se oglasi.

Jos. Keshe,

Box 124 Starford, Pa.

KJE SE NAHAJA EDWARD POTOCNIK? PRED 3. leti je prišel v Port Arthur, Ont., kjer svra bila dobra prijatelja. Zdaj pa ne vem, kje se nahaja. Čul sem, da je nekje v Chicagu. Prosim rojake, če kdo ve, da mi javi ali naj se pa sam oglasi. — J. Simonich, 373 Adams St., Port Arthur, Ont., Canada.

(2x 15&16)

BVLJENE AMERISKE, SLOVENSKE IN HRVATKE REGALIJ, PREKORAMNICE, TRGOVINE, ZNAKE, UNIFORME ITD.

REGALIJ, PREKORAMNICE, TRGOVINE, ZNA

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Harald se je ostro ozrl v služabniku.

— Ali si bila tukaj, ko je bila gospodična Marlen pri tvoji goščarici?

— Da, gospod.

— Povej mi, kaj se je zgodilo?

Dailah je vrgla bojazljiv pogled proti vratom, za katerim se je mudila Katja.

Harald je zapazil to.

— Pojdij z menoj v drugo sobo, Dailah. Tam mi boš vse povedala.

Dailah mu je sledila ter sporočila vse, kar se je zavrsilo tam.

Dailah je pricela pripovedovati podrobno vse malenkosti in ko je končala svoje poročilo, je pokazala Haraldu cenenega verižico iz slonovine kosti, katero je sedaj nosila krog vrata.

Harald pa je štrel mrko pred sebe in nekaj časa nato se je zopet vrzaval.

— Ali te je dostikrat pretepla tvojag ospodinja, odkar smo tukaj?

Dailah je priklimala.

— Skoro vsaki dan, a ne tako močno, gospod. Gospodična Marlen je poslala Dailah takoj proč, da ne bo vnovič tepena. Gospodična Marlen je dobra in nežna, — skoro tako dobra kot vi, gospod!

Harald je zamahnil z roko.

— Vrni se sedaj na svoje mesto, Dailah in kadar bo tvoja gospodarica odkenila sobo, me pokliči takoj!

— Dailah vas bo poklicala, gospod!

Harald se je vrnil v svojo sobo ter čakal. Nasilno ni hotel vdreti pri Katji. To bi le še poveločevalo govorice v hiši. Moral je čakati, dokler bi ne dobil prostovoljnega pripusta k Katji.

Nemrno je hodil po svoji sobi gorilind. Nato pa ga je radovedenost zopet gnala k Marleni. Prisluškoval je pri vratih.

Nato je prišla ven potihno gospa Darlag.

— Ona spi, gospod Horst, kajti jaz sem ji dala nekaj blažilne medicin. Strah jo je napravil izmučeno in zaspano.

Harald je globoko vdihnil.

— Spanje ji bo dobro delo. Ostanite še pri njej, gospod Darlag.

— Jaz bi rada napravila skok dol, v gospodarske sobe, da dam služabnikom potrebljana navodila. Drugače mi bodo delali zgago.

— Dobro, pojrite torej takoj. Jaz bom čakal tukaj, pred vratmi Marlene, dokler se ne vrnete.

Naglo je odhitela gospa Darlag proč ter s vrnila zopet po preteklu desetih minut.

— No, sedaj vedo ljudje, kaj imajo delati in brez skrb lahko ostanem sedaj pri Marleni.

Harald ji je priklimal.

— Če bi zahtevala Marlen mene, me le pokličite. Ostal bom doma ves čas, v svoji sobi.

Nato je odšel po stopnicah na vzhod. Zopet je pričel begati po sobi in dol ter razmišljati, kaj naj reče Katji. Malo pred poldne je potrka Dailah na njegova vrata ter mu sporočila:

— Gospodinja je vstala ter ti pusti reči, da pridi k nji, gospod!

Harald je sledil takoj temu klicu.

Katja se vendar nekoliko prestrašila, ko je videla teči kri Marlene. Čula je tudi zunaj nemir in vzklik gospe Darlag, ko je Marlen nezavestno padla na tla.

Takoj nato je videla služabnika, kako je oddirjal proti kontorju in vrnil se v spremstvu Haralda.

Precej tesno ji je moralo postati pri duši in skušala je pregovoriti sehe in Dailah, da je le v šali vrgla težki krožnik na Marleno. Strašpotna kot je bila, ko je sklenila fingirati bolezen. Neprjetna ji je bila misel, da bi Harald izvedel, kako se je obnašala proti Marleni.

Vedela je, da je Marlena nikdar ne izda, da pa so bili poleg drugi ljudje, ki ne bodo tako plemenito sodili.

Dolgo časa je v tišini svoje sobe razmišljala o tem, kako da pride in zagata na tak način, da ne bo sama preveč oškodovana.

Sklenila je vztrajati pri tem, da je le v šali vrgla posodo proti Marleni. Ona ni hotela zadeti in vsled tega je bila le nesreča, ne pa lastna kriva.

Ko si je vse to premisnila ter domnevala, da se je skadila prva jeza Haralda, se je dvignila ter pustila noter Dailah. Ta ji je morala dati svilen Sarong, ter si nato splesti lase.

Ko je nato pred ogledalom ugotovila, da izgleda zapeljiva, se je vrgla na divan ter pustila Dailah poklicati Haralda.

Ko se je ta prikazal, je ležala, z rokama pod glavo, na divanu ter mu rekla:

— Dailah mi je povedala, da hočeš govoriti z menoj, Harald.

Stopil je k divanu ter zrl nanjo.

Danes pa ga ni niti malo mikala zapeljivost Saronga, kot takrat, ko je naprosil za njeno roko.

Vedel je povsem dobro, da je oblekla Sarong iz preračunjenje prevarnosti in vsled tega je odbijala bolj kot pa privlačevala. Strogo in očitajoče je zrl navdih nanjo.

— Ali veš, kaj si napravila, Katja? — je vprašal temno.

Napoli kljubovalno in napol plaho se je ozrla proti njemu.

— Kaj naj bi pač napravila? Marlen ti je gotovo povedala kako strašno povest, ko so te brez potrebe poklicali iz kontora.

— Marlen ni bila zmožna tega, kajti jaz sem jo našel popolnoma brez zavesti. Gospa Darlag pa mi je pripovedovala, na kakšen ostuden način si se obnašala proti Marleni. Od nje vem tudi vse — in od Dailah. Marlen je hotela, kakor hitro je prišla k sebi, na velikodušen način prikriti twojo kriivo ter trdila, da se je udarila ob mizo.

Katja ne nervozno trgala na svojem robcu.

— Mene dela ravno tako divjo, ta svetohilinska milina. Kaj tako vendar ne gre, ker je vse hinavščina! Raditega pa se ravno razjezim.

— S trpkim ironijo je zrl nanjo.

— To je zate seveda nerazumljivo. Ti ne poznaš Marlen, ker sploh ne moreš razumeti značaja kot je njen. Ona je vedno resnična in potestna, — razven kadar hoče prikriti twoje napake. Nezasilano je, kako si se ti obnašala napram njej, čeprav sem ti zopet in zopet zatrjeval, da jo smatram za svojo sestro. Skoro v življensko nevarnost si jo spravila!

— Moj Bog, ne napihuj mi šale v pravcato tragedijo!

Bolesteno je namdihl celo.

— Če bi skodelica iz mramorja zadela Marleno na sence, bi postala ti morilka. Hvala Bogu, da te je obvaroval pred tem! — je rekel tako resno in strogo, da je pričela sedaj izgubljati pogum.

— Tako hudo vendar nisem mislila!

— To hocem domnevati v tvojo korist. Kljub temu pa ostane še dovolj. Ali veš, da boš prisla v jetnišnico, če te Marlen prijaví sodišču? Telesne poškodbe kaznujejo v tej deželi z zaporom.

Vse to je rekel Harald z mrko resnostjo. Sklenil je dati Katji zdravilni nauk ter jo z vsemi sredstvi, ki jih je imel na razpolago, odvriti od tega, da bi ponovila take prizore napram Marleni.

Katja se je pri teh besedah vzravnala ter zrla preplašeno nanj.

— S tem mi hočeš je pretiti!

— Pokazal ti kom mesto v nemškem kazenskem zakoniku. Kakor hitro te oboži Marlen, te ne reši ječe nobena stvar.

Negotovo se je nasmehnila.

— Neumnost, kdo bi si drznil vreči mene v ječ?

Harald pa je ostal strogo in neizprosen.

— Poiskal te bo policijski uradnik ter te spremil v ječ. Ti si lahko misliš, kakšen škandal bo to. Celi Hamburg ne bo govoril o ničesar drugem kot o tem, da sedi gospa Katarina Horst, v ječi.

Prebledele je ter ga prijela za roko.

— Harald, — ti vendar ne boš dopustil tega?

Harald je umaknil svoji roki.

— Jaz ne morem ničesar izpremeniti na tem. Pomisli vendar, če bo izvedel tvoj oče, da sedi njegova hčerka v ječi!

Zopet ga je prijela za njegovi roki.

(Dalej prihodnjic.)

Pozor Rojaki!

Za vestno in hitro izvršitev vseh poverjenih
nam poslov naslovite vsa pisma za list —

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York

Vsa denarna nakazila v stari kraj, bančne
posle in potniške zadeve pa —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
New York

da tako Vaša naročila ne bodo vsled odda-
ljenosti uradov zakasnala.

KONEC PLESOČIH MED- VEDOV

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročino ati direktno, ali pa pri enem sledetih naših zastopnikov.

Evropsko središče za dresuro plesočih medvedov je bilo skozi dolga stoletja vasica Uston v Južni Franciji. Zdaj bo naselbina izgubila sloves v tradicijo. Prebivalci so se namreč naveličali dresure in se hočejo lotiti koristnejšega dela, ker se dresura kosmatinca baje ne izplača več. Bilo je pa prejšnje čase tako, da je imela vsaka hiša pred vrati kol in verigo, na kateri je plesal medved na gospodarjev ukaz. Vsaka živila se je naučila hoje po dveh, dviganja steklenice s šapama in sličnih večin. Ko jo odrasla, se je odpravil gospodar ali njegov sin s kosmatincem po svetu in je služil denar. Kadar pa se je medveda naveličal, ga je prodal prvi v zverinjaku in se je vrnil dimov na dresuro nove živali. Delni povod za opustitev medvedarstva v Ustonu je tudi iztrebljenje živali v Pirinejih, kjer so medvedi postali že prav redke prikazni.

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO
Denver, J. Schutte

Pueblo, Peter Culig, John Germ., Frank Janesh, A. Saftić.

Salida, Louis Costello.

Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANAPOLIS, Lovis Banich

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Bish, J. Bevčič.

Mrs. F. Laurich

Cicero, J. Fabian.

De Pue, Andrew Spillar.

Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich.

J. Zaletel, Joseph Hrovat.

La Salle, J. Spellman.

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Anton Kobal

Springfield, Matija Barboric.

Summit, J. Horvath.

Waukegan, Frank Petkovsek in

Joze Zelenec.

KANSAS
Girard, Agnes Močnik.

Kansas City, Frank Žagar.

OREGON
Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše.

Bessemer, Louis Hribar.

Braddock, J. A. Germ.

Broughton, Anton Ipavec.

Claridge, A. Jerin.

Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro- vanšek.

Crafton, Fr. Machek.

Export, G. Previč, Louis Jupan-

čič, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.

Forest City, Math. Kamin.

Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Fe- renchack.

Irwin, Mike Paushek.

Johnstown, John Polanc, Martin

Koroshetz.

Krayn, Ant. Tauželj.

Luxerne, Frank Balloch.

Manor, Fr. Demšar.

Meadow Lands, J. Koprivšek.

Midway, John Žust.

Moon Run, Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magi-